

Commissie Cultuur 4 juni 2020 – antwoorden oKo

Nota

15 juni 2020

KORT

Op 4 juni 2020 was Leen Laconte van oKo te gast op de hoorzitting in de commissie cultuur van het Vlaams Parlement. Zij moest echter de vergadering stipt verlaten, de antwoorden op vragen die tijdens de hoorzitting werden gesteld, geven we hier mee.

UITGEBREID

Wat is uw standpunt ivm een mogelijke (gedeeltelijke) verfondsing?

De visienota schuift een aantal interessante onderzoeken naar voren, waaronder een onderzoek naar een mogelijke verfondsing van projectsubsidies. Verfondsing heeft voor- en nadelen. Tot op heden hield oKo aan het kunstendecreet omdat het een holistische benadering van functies, disciplines, waardenketen en landschap toelaat. Versnipperd beleid is in principe niet waar we naartoe willen. OKo kijkt dus uit naar het onderzoek, en zal reageren op de conclusies ervan.

Wat is uw standpunt ivm een mogelijk uitstel?

OKo pleit ervoor dat het relancebeleid en kwaliteitsvol overleg met de sector voorrang krijgt op de decreetswijzigingen. We zijn geen vragende partij voor bijkomend uitstel van de structurele ronde.

Op welke manier wordt het Charter Fair Practices best decretaal vertaald?

Fair Practice is een onderwerp waar de kunstensector zich al enige tijd actief voor engageert. In 2019 werd er binnen oKo een Charter Fair Practice goedgekeurd. In de visienota stelt de minister dat hij zal bekijken of elementen uit dat charter gebruikt kunnen worden bij de beoordeling van subsidiedossiers, en dat in dialoog met oKo, CJM, Kunstenpunt en Cultuurloket. OKo is tevreden dat de minister het charter erkent en waardeert.

In de subsidievoorwaarden is nu reeds voorzien dat de toepasselijke cao's moeten worden nageleefd, en dat aan de bezoldigde zelfstandige artistieke en artistiek-technische medewerkers minstens evenveel betaald moet worden als aan loonkosten verschuldigd aan een werknemer voor dezelfde prestaties (art. 52).

Het volledige charter fair practices opnemen binnen de beoordeling is wat ons betreft niet haalbaar, en dus ook niet wenselijk. Een groot deel van faire praktijken, die uiteraard wel noodzakelijk en gewenst zijn, zijn namelijk niet te vatten in objectieve of harde standaarden of benchmarks die voor alle organisaties op dezelfde wijze gelden. Het charter betreft immers, naast enkele afspraken die duidelijk gerelateerd zijn aan Vlaamse en federale wetgeving, voor het

overgrote deel omgangsregels die kwaliteit en maatwerk vereisen. Dat valt lastig door een beoordelingscommissie of via toezicht vast te stellen, te beoordelen of te sanctioneren. Indien decretale verankering onvermijdelijk zou zijn, dan pleiten we ervoor dat het gaat om het "onderschrijven van het charter" als een ontvankelijkheidsvoorwaarde en dit voor alle subsidielijnen in het Kunstendecreet (beurzen, projectsubsidies, werkingsubsidies, kunstinstellingen, doorbraaktrajecten ...).

Mevrouw D'hose stelde de vraag naar een toelichting over het Charter Fair Practice in de Commissie Cultuur, en het traject dat ertoe leidde. OKo heeft een presentatie klaar, mocht de Commissie hier vraag naar hebben.

Wat is uw standpunt over de spreidingsproblematiek?

Door de corona-crisis staat de relatie tussen 'productie' (wat er gemaakt wordt) en 'presentatie' (het tonen van wat er gemaakt wordt) verder onder druk. Die druk is echter niet nieuw, het is al enkele jaren duidelijk dat er zowel financiële als organisatorische spanning op deze relatie zit. In oktober 2019 schreef oKo hierover een position paper. U vindt deze paper [hier](#).

Onze standpunten hierover hebben ondertussen alleen maar aan relevantie gewonnen.

Hoe denkt u dat meerstemmigheid zal worden ingevuld?

OKo is verheugd over de ambitie van de minister om zoveel mogelijk meerstemmigheid, diversiteit, inclusiviteit, vrijheid van expressie en kritische stemmen, te stimuleren. Het is absoluut een grote bezorgdheid van oKo om die uitdaging op een correcte en juiste manier aan te pakken. We kijken uit naar het overleg hierover.

Wat is uw standpunt over de nieuwe categorie van de Kerninstellingen?

Met de kerninstellingen introduceert minister-president Jambon een nieuwe categorie in het Kunstendecreet. Het is voor oKo onduidelijk wat de meerwaarde is van deze categorie voor het kunstenveld en hoe de verdere opdeling van het veld de doelstellingen van de minister moet helpen realiseren. OKo dringt erop aan om eerst de middel-doel vraag te beantwoorden en een kosten-batenanalyse te maken nog voor de eventuele decreetswijzigingen opgestart worden.

Wat is uw standpunt ivm de focus op ondernemerschap?

Als organisaties en projecten kunnen terugvallen op een volwaardige subsidie-enveloppe, hebben ze ook ademruimte om verantwoord te ondernemen. Dat verantwoord ondernemen kan maar als de missie van de organisatie gerespecteerd kan blijven en het pas toe of leg uit principe bij het vereiste % eigen inkomsten kan aangehouden blijven. De Corona-crisis heeft ook aangetoond hoe fragiel de systemen voor aanvullende financiering zijn. OKo werkt aan een nota met beleidsaanbevelingen inzake de huidige en de gewenste instrumenten voor aanvullende financiering. Het is verder, in functie van een sterke positie van de kunstenaar, vooral van belang om structurele tewerkstelling en stabiele structuren te blijven stimuleren. De focus te veel op het projectmatige werken leggen versterkt de precariteit van de kunstenaar. Ondanks zijn ondernemerschap mist hij of zij teveel risico-bescherming en kan de beschikbare financiering onvoldoende renderen. OKo vreest wel dat als de visienota wordt uitgerold bij ongewijzigd budget, dat er een verlies zal zijn aan cultureel kapitaal.

Wordt door de ‘omgang met erfgoed’ op te nemen als criterium de creativiteit in het veld gefnuikt?

OKo heeft vragen bij de manier waarop de aandachtspunten uit de visienota in het beoordelingssysteem van het Kunstendecreet worden aangewend. Die is namelijk onduidelijk. We pleiten dan ook voor duidelijkheid, en een onderscheid tussen de beoordelingscriteria die in het decreet zijn opgenomen, en de aandachtspunten van de minister uit de visienota.

Welk bijkomend budget is er nodig om de plannen in de visienota te realiseren?

Dit is een heldere vraag, die een helder en correct antwoord verdient. OKo pleit er dan ook voor om dit te laten onderzoeken door een onafhankelijke partij.

Wat zijn uw aanbevelingen ivm landschapszorg ?

OKo pleit voor landschapszorg én een versterking van de kwaliteit in de beoordeling. Er is nood aan een beter beoordelingssysteem én aan verhoogde kennis en expertise binnen dat beoordelingssysteem. OKo kijkt ernaar uit om voorstellen aandachtig te bestuderen en erop te reageren.